

SMART RIEŠENIA PODPORUJÚCE NÍZKOUHLÍKOVÚ MOBILITU V EURÓPSKYCH MESTÁCH

Čo robíme?

Projekt SOLEZ združuje európske mestá usilujúce sa o implementáciu opatrení, ktoré vedú k vzniku nízko-emisných zón a tvoria politiku podporujúcu projekty nízko-uhlíkovej mobility.

Projektové aktivity sú zamerané na:

- zosilnenie spolupráce s kľúčovými odborníkmi v oblasti obmedzovania dopravy prostredníctvom tvorby a implementácie vhodných stratégií,
- tvorbu, vývoj a testovanie aplikácií inovatívnych IKT služieb a riešení, ktoré podporujú rozvoj nízko-uhlíkovej stratégie mesta,
- tvorbu nových regionálnych politík v oblasti nízko-uhlíkovej mobility, ktoré prispievajú k znižovaniu negatívnych vplyvov z dopravy.

PARTNERI PROJEKTU

Rakúsko

- mesto Graz

Chorvátsko

- Záhrebská univerzita,
- mesto Dubrovník

Česká republika

- Centrum dopravního výzkumu, Brno
- KORDIS Jihomoravský kraj

Maďarsko

- Pannon Business Network Association

Taliansko

- mesto Vicenza - hlavný partner
- mesto Turín

Poľsko

- mesto Gdaňsk

Slovenská republika

Prečo SOLEZ?

Mestské funkčné oblasti sú zodpovedné za približne štvrtinu emisií CO₂ z dopravy a 69% dopravných nehôd sa vyskytuje v mestách. Ciele Európy sú:

- do roku 2030 znížiť o 50% používanie vozidiel MHD so spaľovacím motorom;
- do roku 2050 úplne ich vylúčiť z miest;
- do roku 2030 dosiahnuť v mestských centrách mestskú logistiku bez CO₂.

Politika obmedzovania dopravy je účinným spôsobom, ako chrániť mestské centrá a iné mestské oblasti pred dopravnými zápchami, znečistením, hlukom. Tieto politiky, však, predstavujú riziká, ktoré by mohli ohroziť pozitívne očakávané účinky. Vyvážená kombinácia „push a pull“ opatrení a skutočné zapojenie zainteresovaných strán z celej funkčnej mestskej oblasti je nevyhnutná pre maximalizáciu účinnosti politik trvalo udržateľnej mobility. Projekt SOLEZ prispieva k dosiahnutiu cieľov EU v oblasti dopravy a k zníženiu znečistenia v mestách aj zlepšovaním kapacít verejných orgánov pre plánovanie nízko-uhlíkovej mobility a zvyšovanie atraktivity navrhovaných opatrení pre zainteresované strany a občanov.

Čo robí SOLEZ?

Politiky na obmedzenie dopravy sú účinným prostriedkom ako chrániť a zlepšovať kvalitu života v centrách miest. Ale takéto politiky prinášajú aj negatívne účinky. Napr. riziko zníženia atraktivity historických centier v prospech periférnych oblastí, ktoré sú ľahko dostupné, a v ktorých sa koncentrujú veľké obchodné

Prínos projektu SOLEZ

Väčšina európskych miest sa rozrástla okolo identifikovateľného centra, v ktorom je koncentrovaný obchod, zábava, nakupovanie a politická moc. V dôsledku uvedeného sú mestské centrá zodpovedné za relevantnú časť dopravy do/z iných mestských oblastí a ďalších oblastí, kde sa každoročne rozširuje fenomén urbanizácie, spôsobujúci nárast dopytu po doprave.

Na riešenie tohto fenoménu môžu byť využité viaceré nástroje k akým sa zaraďujú napríklad reštrikčné politiky, lokalizácia a spoplatnenie parkovania, či zlepšenie služieb v oblasti verejnej dopravy. Každý z týchto prístupov má však svoje pozitíva i negatíva, ktoré musia byť starostlivo vyhodnotené tak, aby bolo možné identifikovať najefektívnejšiu skupinu riešení pre každú funkčnú mestskú oblasť.

Projekt SOLEZ spája mestá, ktoré do rôznej miery vyvíjajú snahy o implementáciu nízko uhlíkových riešení v oblasti mobility, vďaka čomu bude možné vylepšiť ich stratégie a vyvinúť inteligentné služby a produkty týkajúce sa konceptu nízko emisných zón vo funkčných mestských oblastiach. Aktivity projektu v meste Žilina zohľadňujú potreby lokálnej administratívy, obyvateľov, turistov a súkromných prevádzkovateľov. Výsledkom je:

Vďaka uvedeným opatreniam SOLEZ prispel k dosiahnutiu cieľov Európskej únie v oblasti redukcie dopravy vo funkčných mestských oblastiach, k zlepšeniu odborných kapacít zástupcov samospráv pre plánovanie v oblasti nízko-uhlíkovej mobility a ku zvýšeniu prijateľnosti navrhovaných opatrení.

Aktivity projektu SOLEZ priamo nadväzujú na nedávno spracovaný Plán udržateľnej mobility mesta Žilina, ktorý bol spracovaný ako príloha k záväznému strategickému dokumentu Územný generel dopravy mesta Žilina. Toto prepojenie výborne pretavuje teóriu s výskumom a zároveň s plánovaním a nakoniec aj so samotnou realizáciou odporúčaných opatrení, ktoré sú vďaka týmto dokumentom prispôsobené práve pre podmienky mesta Žilina.

Projekt SOLEZ začal v roku 2016, v čase kedy sa mestská mobilita dostávala do popredia v predmetoch záujmu všetkých strán (úradníkov, politikov, médií, občanov a pod.) Projekt naštartoval proces komunikácie a osvetu medzi občanmi, ktorých sa jednotlivé problémy a opatrenia dotýkajú. Dôležité boli napríklad komunikačné podujatia organizované počas troch rokov s cieľom informovať občanov a záujmové skupiny. Významné boli aj dve

FÁZY ŽILINY V OBLASTI MOBILITY

Zriadenie oddelenia mobility na MSÚ

Vzhľadom na narastajúci objem dopravy, a tým aj problémov v meste bolo zriadené na MsÚ oddelenie mobility, ktoré systematickým a najmä komplexným prístupom sa venuje mobilite, a najmä jej udržateľnosti v meste. Plánuje a pripravuje opatrenia, ktoré prispievajú k zlepšovaniu úrovne mobility v meste a zároveň sa venuje podporným aktivitám v rámci osvetu. Prioritou je rozvoj cyklodopravy v meste.

2015

2016

Generel dopravy a PUMM

Žilinská univerzita odovzdala v roku 2016 mestu Žilina spracovaný strategický dokument s názvom

FÁZY ŽILINY V OBLASTI MOBILITY

Modernizácia vozidiel MHD

Mestská hromadná doprava je nosná forma dopravy v meste. Spolu s prímestskou autobusovou dopravou sú veľkým konkurentom k Individuálnej doprave v regióne. Práve modernizácia zvýši atraktivitu tejto dopravy a následne prispeje k zvýšeniu počtu cestujúcich a môže prispieť zníženiu počtu vozidiel v meste. Modernizácia je len jeden z krokov, ako motivovať ľudí, aby nechali auto doma. V roku 2017 sa uviedlo do prevádzky 15 nových nízkopodlažných trolejbusov zn. Škoda-Solaris. V ostatných rokoch sa kompletne vymenil vozidlový park a pripravujú sa ďalšie projekty na zefektívnenie prevádzky MHD.

2017

2018

Koncepcia rozvoja e-mobility

V nadväznosti na opatrenia projektu SOLEZ a potrebu rozvíjať aj možnosť užívania tzv. zelených vozidiel si mesto Žilina dalo

Bikesharing BIKEKIA

Mesto Žilina od roku 2019 spustilo svojim občanom ekologickú službu na podporu nízkouhlíkovej mobility a to systém zdieľania verejných bicyklov s názvom BIKEKIA. Systém so 120 bicyklami na 20 staniciach, ktoré sú rozmiestnené predovšetkým v centre mesta a na strategických bodoch v meste ponúka svojim najmä mladším občanom službu, ktorou sa chce mesto priblížiť významným európskym mestám. Služba, ktorú si obyvatelia obľúbili je bezplatná a považovaná za významný projekt v rámci slovenských miest.

2019

Regulácia pešej zóny

V rámci stratégie obmedzovania vozidiel v centre mesta, mesto Žilina spustilo v roku 2019 reguláciu vstupov do pešej zóny prostredníctvom mechanického zabezpečenia. Inštalovaním tzv.

PILOTNÉ AKTIVITY ŽILINY

1 Možnosti nasadzovania e-busov do prevádzky MHD

Jednou z dvoch pilotných akcií projektu SOLEZ je vyhodnotenie možnosti nasadzovať do reálnych podmienok MHD v Žiline vozidlá s plne elektrickým pohonom. Ide o aktivitu, ktorá má prispieť k rozvoju elektromobility vo verejnej hromadnej doprave. Dopravný podnik mesta Žilina v súčasnosti prevádzkuje z polovice elektrifikovanú MHD a to vďaka trolejbusovej doprave. Otázkou do budúcnosti ostáva ako nahradiť autobusovú dieslovú dopravu elektrickými vozidlami. V súčasnosti jazdia v uliciach mesta aj hybridné vozidlá, čím prispievajú k znižovaniu emisného zaťaženia v meste. V rámci tejto aktivity sa spustil zber dát z reálnej prevádzky vozidiel s dieslovým a hybridným pohonom. Tento proces sa uskutočnil pomocou monitorovacích jednotiek, ktoré boli inštalované do 15 vozidiel. Na základe tohto monitorovania sa odborníci zo Záhrebskej univerzity zamerali na jednak spracovanie získaných dát ale najmä na vyhodnotenie možnosti ako nasadzovať plne elektrické busy do prevádzky. Ide o náročný proces, pretože každý e-bus si vyžaduje vhodný systém nabíjania batérii. Sú možnosti, ktoré sú náročnejšie na prípravu a tie, ktoré sú jednoduchšie. Štúdia, ktorá bola pri tejto príležitosti spracovaná doporučuje vzhľadom na podmienky, režim a spôsob prevádzky MHD nabíjanie priamo v depe počas nočného prestoja. Samozrejme je potrebné na túto formu nabíjania prispôsobiť aj typ e-busu, ktorý by disponoval väčšou kapacitou batérii. Tá umožní vozidlám vykonať v priebehu dňa adekvátny výkon danej linky. Táto forma sa ukazuje ako stredne finančne náročná nakoľko vybudovanie nabíjania v depe je lacnejšou alternatívou, na druhej strane, však, e-busy s

PILOTNÉ AKTIVITY ŽILINY

Ž. Inteligentné riešenie v oblasti parkovania

Ďalšou pilotnou aktivitou, ktorá sa prostredníctvom projektu SOLEZ realizovala v meste Žilina je využívanie inteligentného systému pri riešení problémov statickej dopravy. Jedná sa o aktivitu, ktorá má prispieť k zjednodušeniu pohybu vozidiel v centre mesta za účelom parkovania. Vzhľadom na obmedzenia, ktoré výstavbou polyfunkčného domu na ul. Republiky vznikli, mesto sa rozhodlo využiť moderné technológie na analýzu intenzity dopravy v centre mesta. V prvom krku si mesto nechalo vypracovať štúdiu vyhodnocujúcu súčasný stav z pohľadu statickej dopravy, a teda aj na základe dotazníkového šetrenia sa zistilo aká štruktúra parkujúcich vozidiel sa nachádza v centra mesta a v ktorom čase. Z dostupnej analýzy sa zistilo aj celkové zaťaženie centrálnej časti mesta z pohľadu dopravy. V ďalšom kroku sa mesto rozhodlo využiť moderné senzory určené na sčítanie dopravy na jednotlivých vjazdoch a výjazdoch. Inteligentné senzory, ktoré sa napájajú na server, kde sa následne spracúvajú dokážu v priebehu dňa spočítať všetky vozidlá, ktoré vchádzajú do danej lokality. Na základe týchto dát mesto vie určiť vývoj počtu vozidiel v centre mesta a taktiež dokáže vyhodnocovať jednotlivé developerské aktivity, ktoré sa v danej lokalite realizujú a priamo ovplyvňujú dopravu. Táto pilotná aktivita je dlhodobá a systém, ktorý sa inštaloval dokáže za obdobie nasledujúcich 10 rokov vyhodnotiť stav jednak dynamickej ale aj statickej dopravy.

KTO NÁS FINANCUJE?

Náš projekt je financovaný z programu Interreg Central Europe, ktorý podporuje spoluprácu krajín Strednej Európy v oblasti spoločných výziev. Financie pochádzajú z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a predstavujú výšku 246 miliónov eur. Program Interreg CE podporuje regióny, mestá a inštitúcie, ktoré na základe vzájomnej medzinárodnej spolupráci zlepšujú životné prostredie v jednotlivých krajinách Európy ako sú: Rakúsko, Chorvátsko, Česká republika, Nemecko, Maďarsko, Taliansko, Poľsko, Slovensko a Slovinsko.

SOLEZ V ČÍSLACH

Krajín Strednej Európy

Projektových partnerov

1.933.734 / 169.947

**Rozpočet celkovo /
rozpočet Žilina**

€ 1.604.562 / 144.455

**Príspevok EFRR celkovo /
Príspevok EFRR Žilina**

VIAC INFORMÁCII NÁJDETE NA:

 www.interreg-central.eu/solez

 www.facebook.com/solezproject

 @Solezproject

KONTAKT

Mesto Žilina

Mestský úrad v Žiline, Námestie obetí komunizmu 1, Žilina

 +421 41 7063 111
+421 908 918 972

 sekretariatmsu@zilina.sk